

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1488/2018
25.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, др Илије Зиндовића и Божицара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., кога заступа Душан Жигић, адвокат из ..., против туженог ББ АД .., кога заступа Марија Вучковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2502/17 од 04.12.2017. године, у седници од 25.09.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2502/17 од 04.12.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 475/15 од 31.03.2016. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се поништи решење бр.160/12 од 06.02.2012. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду од 01.01.2008. године те да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад на послове у складу са стручном спремом и радном способношћу, као и да му тужена накнади трошкове парничног поступка у року од осам дана, са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2502/17 од 04.12.2017. године, жалба тужиоца је усвојена и првостепена пресуда преиначена, тако што је тужбени захтев усвојен, поништено решење туженог број 160/12 од 06.12.2012. године отказ уговора о раду број 1/1 – 20 од 01.01.2008. године распоређеном на пословима ... у ..., због престанка потребе за радом и обавезан тужени да тужиоца врати на послове у складу са његовом стручном спремом и радном способношћу као и да му накнади трошкове поступка у износу од 333.750,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате у року од осам дана. Ставом два изреке, обавезан је тужени да накнади тужиоцу трошкове другостепеног поступка у износу од 51.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате у року од осам дана, а ставом 3. изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка.

Против другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, погрешне примене материјалног права и погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 421. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...55/14) и нашао да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био радник туженог распоређен на пословима ... у ... на основу уговора о раду од 01.01.2008. године. Дана 06.02.2012. године донето је решење о отказу уговора о раду тужиоцу, због престанка потребе за његовим радом, у ком решењу се између осталог наводи да је запосленом исплаћена припадајућа законска отпремнина у износу од 340.093,33 динара, дана 06.02.2012. године, да му радни однос престаје са даном достављања решења односно 09.02.2012. године, да ће му зарада и друга примања која је остварио, која му нису исплаћена до дана престанка радног односа се исплатити у року од 30 дана од дана престанка радног односа. У образложењу решења наводи се да је због технолошких, економских и организационих промена утврђених програмом решавања вишка запослених насталих у друштву и одлуке управног одбора друштва од 03.02.2012. године престала потреба за радом запосленог, да није било могуће да запослени буде распоређен на друге одговарајуће послове нити да му се обезбеди рад код другог послодавца, преквалификација и доквалификација, као ни друга права у складу са законом. Управни одбор тужене је дана 21.06.2010. године донео одлуку о увођењу технолошких и организационих и економских промена у ББ АД због смањења укупних трошкова производње, ефикаснијом организацијом пословања и рада као и побољшања добити друштва, што за последицу има смањење броја запослених на неодређено време на појединим пословима и престанак потребе за њиховим радом. Утврђено је да је престала потреба за радом и проглашено је вишком седам запослених на неодређено време због увођења технолошких, организационих и економских промена, а који ће бити упућени на рад код другог послодавца. Даље, 38 запослених на неодређено време је проглашено за вишак и констатовано да ће им бити обрачуната и исплаћена припадајућа отпремнина уз отказивање уговора о раду а сходно члану 158. Закона о раду, односно члана 45. КУ туженог. Управни одбор тужене је на истој седници усвојио предлог програма решавања вишка запослених на коме је утврђено да у предузећима има 45 запослених који представљају технолошки вишак. Тужени је у августу 2010. године одређени број радника прогласио технолошким вишком али није имао довољно финансијских средстава за исплату отпремнине свим запосленима проглашеним за технолошким вишком. Тужилац је радио као ... код тужене, а пре него што је проглашен за технолошки вишак радио је на ... систему на које послове је распоређен без посебног писменог решења. Дана 03.02.2012. године одржана је седница Управног одбора тужене на којој је донета одлука о утврђивању вишка запослених и то на следећим пословима: ... – два извршиоца, 1 извршилац, архивар 1 извршилац и књиговођа 1 извршилац. Саставни део те одлуке је списак запослених на којем је под редним бројем 5, наведено и име тужиоца. Тужиоцу је отказан уговор о раду побијаним решењем од 06.02.2012. године са даном 09.02.2012. године. Програм

решавања вишка запослених је био у важности до 21.09.2010. године по ком програму је извршено оцењивање рада свих запослених а након тога други програм није донесен.

Према овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужиоца неоснован.

Одлучујући о жалби, Апелациони суд је након отварања расправе утврдио да ако се узме у обзир одлука управног одбора запослених од 03.02.2012. године на коју се тужени позива, а у којој се наводи да као вишак запослених код туженог се проглашавају два извршиоца на пословима ...у ... на којим пословима је тужилац био формално распоређен, произлази да послови ... и ... нису потпуно укинати већ је само смањен број извршилаца, због чега је ради доношења законитог решења о отказу уговора о раду, а применом члана 179. тачка 9. Закона о раду било неопходно да тужени спроведе поступак оцењивања свих запослених који су распоређени на овим пословима и да на основу тако добијених резултата одреди запосленог за чијим ће радом престати потреба а што у конкретном случају тужени није учинио. Сам тужени у поднеску од 18.02.2013. године наводи да тужиоцу није престао радни однос на основу Програма решавања вишка запослених већ на основу Одлуке Управног одбора од 06.02.2012. године из чега произлази да тужени није ни спровео поступак оцењивања запослених који обавља исте послове код туженог, што побијано решење чини незаконитим. Програм решавања вишка запослених послодавац је дужан да донесе када се стекну неки од услова из члана 153. тада важећег закона о раду у зависности од броја запослених који представљају вишак у односу на укупан број запослених. У ситуацији када послодавац није обавезан да донесе програм решавања вишка запослених, то му не даје дискреционо право да без одређеног критеријума сам одлучи који запослени представљају вишак већ напротив одређивање лица која представљају вишак од више извршилаца на истом радном месту, без примене критеријума такву одлуку чини незаконитом. Тужилац иако је био распоређен на послове ... фактички је у задње време обављао послове на ... систему, те тужени није пружио ни доказ да је на пословима на које је тужилац фактички обављао објективно престала потреба за његовим радом па из тих разлога је побијано решење незаконито. Сходно томе и применом члана 191. став 1. Закона о раду, Апелациони суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиоца.

Оцењујући наводе ревизије, Врховни касациони суд налази да се закључак и одлука другостепеног суда заснива на правилној примени материјалног права, те да је побијаном пресудом правилно одлучено када је преиначена првостепена одлука и усвојен тужбени захтев тужиоца, а из разлога које прихвата и овај суд. Програм решавања вишка запослених туженом био је у важности до 21.10.2010. године. Тужиоцу није престао радни однос сходно назначеном програму већ на основу Одлуке управног одбора од 06.02.2012. године а при чему није правилно спроведен поступак оцењивања запослених који обављају исте послове код туженог, што правилно закључује другостепени суд да побијано решење чини незаконитим. Према члану 153. тада важећег Закона о раду, послодавац је дужан да донесе кад се стекну неки од услова из члана 153. важећег Закона о раду, зависно од броја запослених који представљају вишак у односу на број запослених и програм решавања вишка запослених а и у случају када послодавац није обавезан да донесе програм решавања вишка запослених, то му не даје дискреционо право да без одређеног критерија сам

одлучи који запослени представљају вишак већ мора применити одређене критеријуме, што у овом случају тужени није учинио. Стоји чињеница да је тужени направио бодовну листу и која бодовна листа је читана у току првостепеног поступка, али из исте не произлази да је та бодовна листа формирана приликом спровођења прегорама за решавање вишка запослених већ да је назначено бодовање вршено у оквиру редовног оцењивања радника у погледу вршењу својих послова.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе из ревизије, али налази да исти нису од посебног значаја за доношење другачије одлуке.

Из напред изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић